

Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığından:

ESAS NO : 2021/593
KARAR NO : 2022/61
KARAR TR : 28/02/2022

ÖZET: İpotekli taşınmazın ihalesinde tahakkuk ettirilen tapu harcının 1/2'lik kısmına denk gelen kısmının icra müdürlüğünce ihale satış bedeli içerisinde tahsil edilmesi işleminden kaynaklanan davanın İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Türkiye İş Bankası A. Ş.
Vekilleri : Av.M.K., Av.G.D.
Davalı : İzmir Vergi Dairesi Başkanlığı
Vekili : Av.G.G.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkil bankanın Ödemiş Şubesine borçlu A.T.'den olan alacakların teminatında yer alan İzmir ili, Ödemiş İlçesi, Umurbey Mahallesi, 761 ada 287 parsel, avlulu kargir ev vasıflı taşınmaza ilişkin İzmir 10. İcra Müdürlüğünün 2018/11247 esas sayılı dosyası ile ipotegin paraya çevrilmesi yolu ile icra takibi başlatıldığını; anılan taşınmazın 3. Şahıs C.Ş.'e 655.200 TL'ye ihale olduğunu, ihale alıcısının taşınmazı tescil ettirmesinden sonra; ihale bedelinden kesinti yapılarak ihale alıcısına 40/1000 oranındaki tapu harcının 1/2'si oranındaki tutarın (tapu satım harcı) icra dairesi tarafından ödendiğini; devam eden süreç içerisinde tapu harcının (satıcı payının) tutarını gösterir dekont ile başlatılan icra takibinin Harçlar Kanunu'nun 123/son hükmü ve Gelir İdaresi Başkanlığının 2008/1 sayılı Harçlar Kanunu sirküleri uyarınca "Banka tarafından kullanılan kredinin geri dönüşü amacıyla açılan icra takibi olduğuna" dair müzekkere alınarak Ödemiş Vergi Dairesine 22/01/2021 tarihinde başvuru yapıldığını ancak başvurunun reddedildiğini; bunun usul ve Kanun'a aykırı olduğunu; 472 sayılı Harçlar Kanunu'nun 123/3. maddesinde, bankalar, yurt dışı kredi kuruluşları ve uluslararası kurumlarca kullanırlacak kredilere, bunların teminatlarına ve geri ödemelerine ilişkin işlemlerin (yargı harçları hariç) bu Kanun'da yazılı harçlardan müstesna tutulduğunu; Bankalara kredi borcu olan firmaların taşınmazlarının icra kanalıyla satılması işlemlerinden doğan tapu harcının da istisna kapsamında olduğunu; yatırılan bu paraların Harçlar Kanunu'nun 123. maddesi ve T.C. Maliye Bakanlığının İcra 2008/1 sıra no.lu Harçlar Kanunu İç Genelgesi uyarınca müvekkil bankaya iadesinin gerektiğini ifade ederek; Ödemiş Vergi Dairesi Müdürlüğünün 17/03/2021 tarihli E.14723761-250.02.02 - E.95847 sayılı kararı ile Ödemiş İcra Müdürlüğünün 2018/713 Talimat sayılı dosyasından yapılan cebri icra satışına ilişkin 13.104 TL tapu satım harcının iadesi başvurusunun reddi kararının iptali ile tapu harcından muaf olan müvekkili Banka'nın hakkı olan 13.104 TL tutarındaki tapu satım harcının müvekkili Banka'ya ödenmesine karar verilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

2. Davalı idare vekili, süresi içinde verdiği savunma dilekçesinde, davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiğinden bahisle görev itirazında bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

3. **İzmir 4. Vergi Mahkemesi 07/05/2021 tarihli ve E.2021/392 sayılı kararı ile,** uyuşmazlığın görüm ve çözümünün Vergi Mahkemelerinin görevine girdiğinden bahisle idarenin görev itirazının reddine ve Mahkemelerinin görevli olduğu karar vermiştir. Kararın ilgili kısımları şöyledir:

"492 sayılı Harçlar Kanununa göre tapu işlemleri tapu harcına tabi tutulmuştur.

2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun 6. maddesinde; Vergi Mahkemelerinin;

a) Genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlarla benzeri mail yükümlülükler ve bunlara ilişkin zam ve cezalar ile tarife uyumsuzluklarını,

b) 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin uyuşmazlıkları,

c) Diğer kanunlarla verilen işleri, çözümleneceği hükmüne bağlanmıştır.

...

İlgililerden tapu harcı tahsil edilmesine ilişkin işlemlerde amme alacaklısı tapu harcını tahsile yetkili vergi dairesi amme borçlusu ise lehine tapu işlemi tesis edilen kişiler olup tapu idareleri ise harcı ilgililerden tahsil

edip alacaklı amme idaresine ödemekle sorumlu olan idarelerdir. Tapu idarelerinin harçlarla ilgili olarak yaptıkları işlemlerde ve tahsil ettikleri paralarda asıl muhatap alacaklı amme idareleri olan vergi daireleridir. Tapu işlemleri nedeniyle kendisinden tapu harcı tahsil edilenler dava açma süresi içinde doğrudan vergi dairesi husumetiyle işlemin iptali istemiyle dava açabilmeleri olanaklıdır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre kredi borcunun teminatı olarak alınan taşınmazın, icraen satışı sonucunda elde edilen satış bedelinin 492 sayılı Kanunun 123. maddede belirtilen kurumlara ilişkin geri ödeme işlemlerinden olduğu ve dava konusu tapu harcının 492 sayılı Kanunun 123. maddesi ile 2576 sayılı Kanunun 6. maddesi kapsamında ve Genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlarla benzeri mali yükümlülükler ve bunlara ilişkin zam ve cezalar ile tarife uyumsuzluklarına ilişkin olması hususları birlikte değerlendirildiğinde; bu konudaki uyumsuzluğun görünüm ve çözümünün 2576 sayılı Yasanın 6. maddesi uyarınca Vergi Mahkemelerinin görevine girdiği sonucuna varılmıştır."

4. Davalı vekili tarafından, süresi içinde verilen dilekçe ile olumlu görev uyumsuzluğu çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine dilekçe, dava dosyasının onaylı örneği ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

B. Olumlu Görev Uyumsuzluğu Çıkarılmasına İlişkin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Talebi

5. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, açılan davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiğinden bahisle, 2247 sayılı Kanun'un 10. ve 13. maddeleri gereğince, olumlu görev uyumsuzluğu çıkarılmasına, dosyanın Uyumsuzluk Mahkemesi Başkanlığına gönderilmesine karar vermiştir. Olumlu görev uyumsuzluğu çıkarılmasına ilişkin talebin ilgili kısımları şöyledir:

"Dava konusu tapu harçları, 492 sayılı Kanun'un dördüncü kısmında, 57 ilâ 70. maddelerde düzenlenmiştir. Kanun'un, "Öze/Kanunlardaki Hükümler" başlığını taşıyan 123. maddesinde, "Özel kanunlarla harçtan muaf tutulan kişilerle, istisna edilen işlemlerden harç alınmaz./... / Anonim, eshamlı komandit, limited şirket ve kooperatiflerin kuruluş, pay devri, sermaye artırımı, birleşme, devir, bölünme ve nev'i değişiklikleri nedeniyle yapılacak işlemler ile Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri (Bu kooperatifler tarafından bankalardan kullanılacak krediler için verilecek kefaletler ile Kredi Garanti Fonu İşletme ve Araştırma Anonim Şirketi tarafından verilecek kefaletler dâhil) bankalar, finansman şirketleri, yurt dışı kredi kuruluşları ve uluslararası kurumlara kullanılacak kredilere, bunların teminatlarına ve geri ödemelerine ilişkin işlemler (yargı harçları hariç) bu Kanunda yazılı harçlardan müstesnadır. /... / Bu maddede veya diğer kanunlarda yer alan harçtan muafiyete ilişkin hükümler, bu Kanunun (1) sayılı Tarifesinin "(A) Mahkeme Harçları" bölümünün (V) numaralı fıkrasındaki "keşif harcı" ve (1) sayılı Tarifesinin "(B) İcra ve iflas harçları" bölümünün (III) numaralı fıkrasındaki "haciz, teslim ve satış harcı" bakımından uygulanmaz." hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun "Şikayet ve Şartlar" başlıklı 16. maddesinde; "Kanunun hallini mahkemeye bıraktığı hususlar müstesna olmak üzere İcra ve İflas dairelerinin yaptığı muameleler hakkında kanuna muhalif olmasından veya hadiseye uygun bulunmamasından dolayı icra mahkemesine şikayet olunabilir. Şikayet bu muamelelerin öğrenildiği tarihten yedi gün içinde yapılır./ Bir hakkın yerine getirilmesinden veya sehipsiz sürünmede bırakılmasından dolayı her zaman şikayet olunabilir.", "Şikayet üzerine yapılacak muameleler" başlıklı 17. maddesinin 1. fıkrasında "Şikayet tetkik mercince, kabul edilirse şikayet olunan muamele ya bozulur, yahut düzeltilir.", "Tetkik mercii" başlıklı 4. maddesinin 1. fıkrasının ilk cümlesinde ise: "İcra ve iflas dairelerinin muamelelerine karşı yapılan şikayetlerle itirazların incelenmesi icra tetkik mercii hâkimi yahut kanun gereğince bu görev kendisine verilmiş olan hâkim tarafından yapılır." denilmiştir.

Davaya konu olayda, davacı Bankanın, kredi borçlusu aleyhine İzmir 10. İcra Müdürlüğü'nün E.2018/11247 sayılı dosyasında ipotegiñ paraya çevrilmesi yoluyla başlatılan takipte, ipotekli taşınmazın ihalesinden sonra taşınmazın satışı ile ilgili tahakkuk eden tapu harcının 1/2'lik kısmına denk gelen 13.104,00 TL'nin tahsil edilmesi sebebiyle, hukuka aykırı olarak tahsil edildiği iddia tutarın 492 sayılı Kanun'un 123. maddesi uyarınca harçtan muaf olduğu ileri sürülerek iptali ve tarafına iadesine karar verilmesi istemiyle dava açtığı anlaşılmaktadır. Yukarıda yapılan açıklamalar ışığında, icra müdürlüğü tarafından yürütülen takipte tapu harcı alınması işleminin kanuna aykırılığı iddiasının, şikâyet yolu ile icra mahkemesinde çözümleneceği; mahkemenin, incelemeyi söz konusu icra dosyası üzerinden yaparak, anılan işlemin Kanuna uygun olup olmadığı hususunda karar vereceği, adli yargılamanın bir parçasını oluşturan bu uyumsuzluğun, icra müdürlüğü'nün tesis ettiği bir işlemden kaynaklandığı gözetildiğinde, bu işlemin kanuna uygun olup olmadığının adli yargı yerince çözümlenmesinin gerektiği kanaatine varılmıştır.

Uyumsuzluk Mahkemesinin 20/02/2017 tarihli ve E.2016/523, K.2017/13; 24/12/2018 tarihli ve E.-K.2018/622-844 sayılı kararlarında da benzer hususların vurgulandığı görülmektedir."

III. BAŞSAVCILIK DÜŞÜNCESİ

6. Uyumsuzluk Mahkemesi Başkanlığına 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesine göre Danıştay Başsavcılığından da yazılı düşünce istenilmiştir.

7. Danıştay Başsavcısı, uyusmazlığın çözümünde vergi mahkemelerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesi uyarınca, yapılan başvurunun reddi gerektiği yolunda görüş vermiştir. Görüşün ilgili kısmı şöyledir:

"... taşınmazın satışının 492 sayılı Harçlar Kanunu kapsamında tapu harcından muaf olup olmadığına ilişkin koşullarının oluşup oluşmadığı ve iadeye konu olup olmayacağına tespitine yönelik olarak, 492 sayılı Kanun ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre inceleme yapılması gerekmektedir. Bu yoldaki incelemeyi yapma görevi, 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun maddeleri uyarınca Vergi Mahkemesine verilmiştir.

Bu durumda, icra müdürlüğüne ipotekli taşınmazın ihale yoluyla satış üzerine, taşınmazın satış bedeli üzerinden satıcı payı olarak kesilen tapu harcının muafiyet nedeniyle ödenmemesi gerektiği ileri sürülerek yapılan başvurunun reddi yolundaki işlemin iptali ve ödenen harcın iadesi istemiyle açılan davanın görüş ve çözümünde 2577 sayılı Yasanın 2'nci ve 2576 sayılı Yasanın 6'ncı maddesi uyarınca idari yargı içerisinde yer alan vergi mahkemesinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır."

IV. İLGİLİ HUKUK

8. T.C. Anayasası'nın 73. maddesi; "Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülükler kanunla konulur, değiştirilir veya kaldırılır." hükmünü içermektedir.

9. 17/07/1964 tarih ve 11756 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 2.7.1964 tarih, 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun gerekçesinde harçların; mahiyetleri bakımından teorik olarak kamu alacağı kategorisini teşkil ettikleri belirtiltikten sonra harcı doğuran olayın, yapılan bir kamu hizmeti olduğuna işaret edilmiş; ancak, bir hizmetin harç konusu olabilmesi için; kişinin bir kamu müessesinden faydalanması, kişiye kamu eliyle özel bir yarar sağlanması, kamu idaresinin kişinin bir işiyle uğraşması yani ferde bir hizmet vermesinin gerektiği; bu esaslara göre harcın, kişilerin özel menfaatlerinin ilişkin olarak kamu müesseseleri ve hizmetlerinden faydalanmaları karşılığında yaptıkları ödemeler olduğu ifade edilmiştir.

10. 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun "Özel Kanunlardaki Hükümler" başlığını taşıyan 123. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"... (Değişik: 20/3/1981-2430/3 md.)

Özel kanunlarla harçtan muaf tutulan kişilerle, istisna edilen işlemlerden harç alınmaz.

(...)

(Ek fıkra: 20/6/2001-4684/23 md.; Değişik: 25/12/2003 - 5035/31 md.) Anonim, eshamlı komandit ve limited şirketlerin kuruluş, pay devri, sermaye arttırımı, birleşme, devir, bölünme ve nev'i değişiklikleri nedeniyle yapılacak işlemler ile Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri (Değişik parantez içi hüküm: 15/7/2016-6728/33 md.) (Bu kooperatifler tarafından bankalardan kullanılacak krediler için verilecek kefaletler ile Kredi Garanti Fonu İşletme ve Araştırma Anonim Şirketi tarafından verilecek kefaletler dâhil) bankalar, finansman şirketleri, yurt dışı kredi kuruluşları ve uluslararası kurumlarca kullanılacak kredilere, bunların teminatlarına ve geri ödenmelerine ilişkin işlemler (yargı harçları hariç) bu Kanunda yazılı harçlardan müstesnadır.

(...)

(Ek. Fıkra: 23/7/2010-6009/19 md.) Bu maddede veya diğer kanunlarda yer alan harçtan muafiyete ilişkin hükümler, bu Kanunun (1) sayılı Tarifesinin "(A) Mahkeme Harçları" bölümünün (V) numaralı fıkrasındaki "keşif harcı" ve (1) sayılı Tarifesinin "(B) İcra ve iflas harçları" bölümünün (III) numaralı fıkrasındaki "haciz, teslim ve satış harcı" bakımından uygulanmaz."

11. 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun'un "Vergi Mahkemelerinin görevleri" başlıklı 6. maddesi şöyledir:

"Vergi mahkemeleri:

- a) Genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davaları,
 - b) (a) bendindeki konularda 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin davaları,
 - c) Diğer kanunlarla verilen işleri,
- Çözümler."

12. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı" başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"1. (Değişik: 10/6/1994-4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

- a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden

Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

2. İdari yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır. İdari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldırarak biçimde yargı kararı veremezler.

3. (Mülga: 2/7/2018 - KHK-703/185 md.)"

V. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

13. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Birol SONER, Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katımlarıyla yapılan 28/02/2022 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin anılan Kanun'un 10/2 maddesinde öngörülen yöntemle uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde aynı İdarece başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısınca, 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

14. Raportör-Hâkim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüldüğü düşünüldü:

15. Dava, davacı bankanın kredi borçlusu aleyhine ipotegin paraya çevrilmesi yoluyla başlatılan takip sebebiyle, ipotekli taşınmazın ihalesinde icra müdürlüğünce tahakkuk ettirilen tapu harcının 1/2'lik kısmına denk gelen 13.104 TL'nin ihale satış bedeli içerisinde tahsil edilmesi üzerine, anılan miktarın iadesi başvurusunun reddi kararının iptali ile 13.104 TL tutarındaki tapu satım harcının davacıya ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

16. Olayda; ipotekli taşınmazın ihale yoluyla satışı üzerine, taşınmazın satış bedeli üzerinden hesaplanarak Vergi Dairesi Müdürlüğüne yatırılan ve satıcı payı olarak kesilen tapu harcının harçtan muaf olduğu ileri sürülerek iadesi istenilmektedir. İadesi istenilen tapu harcı, dayanağını 492 sayılı Harçlar Kanunu'ndan almaktadır. Her ne kadar taşınmazın satışı, icra müdürlüğünce yapılan ihale üzerine gerçekleşmiş ve harç da satış bedeli üzerinden hesaplanarak tahsil edilmiş ise de, yalnızca bu durumun tahsil edilen harcın özel hukuk ilişkisine dayandığına karine oluşturması mümkün değildir

17. Bu itibarla, taşınmazın satışının 492 sayılı Harçlar Kanunu kapsamında tapu harcından muaf olup olmadığına ilişkin koşullarının oluşup oluşmadığı ve iadeye konu olup olmayacağının tespitine yönelik olarak, 492 sayılı Kanun ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre inceleme yapılması gerekmektedir. Bu yoldaki incelemeyi yapma görevi, 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun maddeleri uyarınca Vergi Mahkemesine verilmiştir.

18. Bu durumda, icra müdürlüğünce ipotekli taşınmazın ihale yoluyla satışı üzerine, taşınmazın satış bedeli üzerinden satıcı payı olarak kesilen tapu harcının muafiyet nedeniyle ödenmemesi gerektiği ileri sürülerek yapılan başvurunun reddi yolundaki işlemin iptali ve ödenen harcın iadesi istemiyle açılan davanın görüş ve çözümünde 2577 sayılı Kanun'un 2. ve 2576 sayılı Kanun'un 6. maddesi uyarınca idari yargı içerisinde yer alan vergi mahkemesinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

19. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının başvurusunun reddi gerekmiştir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGI YERİNİN GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısınca yapılan BAŞVURUNUN REDDİNE,

28/02/2022 tarihinde, Üye Birol SONER'in KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan
Muammer
TOPAL

Üye
Birol
SONER

Üye
Nilgün
TAŞ

Üye
Doğan
AĞIRMAN

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KARŞI OY

Dava, davacı bankanın kredi borçlusu aleyhine ipotegin paraya çevrilmesi yoluyla başlatılan takip sebebiyle, ipotekli taşınmazın ihalesinde icra müdürlüğünce tahakkuk ettirilen tapu harcının 1/2'lik kısmına denk gelen 13.104 TL'nin ihale satış bedeli içerisinde tahsil edilmesi üzerine, anılan miktarın iadesi başvurusunun reddi kararının iptali ile 13.104 TL tutarındaki tapu satım harcının davacıya ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun "İcra mahkemesi" başlıklı 4. maddesinde, "(Değişik birinci fıkra: 17/7/2003-4949/1 md.) İcra ve iflas dairelerinin muamelelerine karşı yapılan şikâyetlerle itirazların incelenmesi icra mahkemesi hâkimi yahut kanun gereğince bu görev kendisine verilmiş olan hâkim tarafından yapılır. İş durumunun gerekli kıldığı yerlerde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun olumlu görüşü ile Adalet Bakanlığınca icra mahkemesinin birden fazla dairesi kurulabilir. Bu durumda icra mahkemesi daireleri numaralandırılır. İcra mahkemesinin birden fazla dairesi bulunan yerlerde iş dağılımı ve buna ilişkin esaslar, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenir. Her icra mahkemesi hâkimi, kendisine Adli Yargı Adalet Komisyonu Başkanlığınca dönüşümlü olarak bağlanan icra ve iflas dairelerinin muamelelerine yönelik şikâyetleri ve itirazları inceler, bu dairelerin gözetim ve denetimlerini yapar, idari işlerine bakar. / İcra yetkisini haiz sulh mahkemelerinin muamelelerine karşı vuku bulacak şikâyet ve itirazların icra mahkemesi o mahkemenin hakimidir." hükmüne; "Şikâyet ve şartlar" başlıklı 16. Maddesinde, "Kanunun hallini mahkemeye bıraktığı hususlar müstesna olmak üzere İcra ve İflas dairelerinin yaptığı muameleler hakkında kanuna muhalif olmasından veya hadiseye uygun bulunmamasından dolayı icra mahkemesine şikâyet olunabilir. Şikâyet bu muamelelerin öğrenildiği tarihten yedi gün içinde yapılır. / Bir hakkın yerine getirilmemesinden veya sebepsiz sürüncümeye bırakılmasından dolayı her zaman şikâyet olunabilir." hükmüne; "Şikâyet üzerine yapılacak muameleler" başlıklı 17. maddesinde ise, "Şikâyet icra mahkemesince, kabul edilirse şikâyet olunan muamele ya bozulur, yahut düzeltilir. / Memurun sebepsiz yapmadığı veya geciktirdiği işlerin icrası emrolunur." hükmüne yer verilmiştir.

Yargıtay 12. Hukuk Dairesinin istikrarlı içtihatlarından da anlaşılacağı üzere, İİK.nun 135/1. maddesi uyarınca ihalenin kesinleşmesi üzerine icra müdürü, taşınmazın alıcı adına tescil yazısı yazmaktan ibarettir. Tapu harçları ise, tescil işlemi sırasında tapu sicil müdürlüğü tarafından tahakkuk ve tahsil olunur. Tapu sicil müdürlüğünün tapu harcı tahakkuk ve tahsili, idari bir işlem olup, anılan işleme karşı yapılacak şikâyeti inceleme görevinin de idari yargıya ait olacağı tartışmasızdır.

Ancak, dosyanın incelenmesinde; İcra Müdürlüğünce, daha önce ihale alıcısı tarafından ödenen tapu harcının yarısının kasada bulunan satış bedelinden alıcıya iade edildiği, alacaklı bankaya da tapu harcının alacaklıya iade edilen 13.104,TL'lik kısmı satış bedelinden düşülerek ödeme yapıldığı, tüm bu işlemlerin İzmir 10. İcra Müdürlüğü tasarrufuyla gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır. Bu sebeple söz konusu işlem, tapu harcı yönünden tahakkuk ve tahsil görevi bulunmamasına rağmen icra müdürlüğü işlemi olup, icra müdürlüğünün işlemine karşı şikâyet yoluyla icra mahkemesine başvurulması gerekmektedir.

Buna göre, davacı bankanın İcra Müdürlüğünce satış bedelinden yapılan tapu harcı kesintisinin iadesi talebine ilişkin uyumsuzluğun adli yargı yerinde çözümleneceği sonucuna varıldığından; Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın başvurusunun kabulü ile davalı idare vekilinin yaptığı görev itirazının reddine ilişkin İzmir 4. Vergi Mahkemesinin 07/05/2021 tarihli ve E.2021/392 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerektiği görüşüyle çoğunluk kararına katılmıyorum.28/02/2022

ÜYE
Birol SONER